

Tämä on rinnakkaistallenne. Sen viitetiedot saattavat erota alkuperäisestä /

This is a self-archived version of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Version: publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Virkki, Päivi 2022. Sattuman alalle kuljettama. Haava 25 (4), 58 - 59.

PÄIVI VIRKKI

Sattuman alalle kuljettama

Kainuulainen haavahoitaja Arja Korhonen kertoo hakeutuneensa hoitoalalle vedonlyönnin seurauksena, ei niinkään isolla intohimolla, 1990-luvun puolivälissä. Lähihoitajakoulutuksen aikana Arja työskenteli aluksi vanhustyössä, jossa hän havaitsi nopeasti, miten heikolla tolalla haavahoidon osaaminen erityisesti kroonisten haavojen hoidon osalta vaikutti olevan. Elettiin aikaa, jolloin Varidase, leivinpaperi, pitkät hoitosuihkut ja päivittäiset kivuliaatkin hoidot edustivat haavanhoitoa. Koulutusta haavanhoitoon ei juurikaan ollut tarjolla, toinen opasti toista ja enempi syntyjä syviä pohtimatta saatuja hoito-ohjeita noudatettiinkin.

Lähihoitajaopintojen jälkeen Arja jatkoi nopeasti opintojaan sairaanhoitajaksi, tälläkin kertaa sattuman kautta. Hakupapereita vielä tuolloin väliaikaiseen Kajaanin ammattikorkeakouluun toimittaneen kaverin mukana opintotoimistossa tiedusteltiin myös Arjan hakupapereita, ja enempi asiaa pohtimatta Arja ne saman tien täyttikin, ja pääsykokeista selvittään tie sairaanhoitajuuteen olikin viitoitettu.

Arja Korhonen korostaa hyvien esimerkkinä toimineiden kollegoiden merkitystä haavanhoidon taipaleensa alussa. Valmistuttuaan sairaanhoitajaksi, Arjan aloitellessa uraansa Kainuun keskussairaalan orto-trauma-thorax-vuodeosastolla, nappasi kollega, sairaanhoitaja Siru Schroderus Arjan mukaansa luvaten opettaa tälle haavanhoidon. Kiinnostus haavahoitoa kohtaan heräsi ja Arja jatkoi opintojaan haavahoidon erikoistumisopintojen parissa Oulaisissa, jossa tuolloin lehtorina toiminut Salla Seppänen kannustavana ja innoittavana opettajana on jäänyt yhdeksi urallaan merkityksekkääksi ihmiseksi mieleen.

Kainuun keskussairaalaasta Arjan löytää edelleen, kirurgianpoliklinikalta/haavapoliklinikalta, jossa Arja ohjaa ja opastaa uusia kollegoitaan haavahoidon saloihin. Näinä vuosikymmeninä haavahoidon parissa Arja on nähnyt suuren muutoksen tapahtuvan. Haavahoito tänä päivänä on tehokkaampaa ja tuloksettaampaa, vaikka haavoja ei päivittäin hoidetakaan kuten aiemmin. Laitteet, kuten alipaineimut, haavan ultraäänipuhdistuslaitteet, Moleculite autofluorescence -laitteet haavapohjan kuvantamiseen ja kylmäplasmalaitteet ovat tätä päivää Arjan työkaluina. Haavojen ennaltaehkäisykin on kehittynyt, esimerkiksi diabetesta sairastavien kohdalla hyvän hoitotasapainon saavuttaneilla potilailla ovat komplikaatiot Kainuussa vähentyneet Arjan kokemuksen perusteella. Tärkeintä kuitenkin on potilaan kohtaaminen,

potilaan tukeminen joskus pitkissäkin haavaprosesseissa ja erityisesti ohjaaminen. Arja korostaa potilaan mukaan ottamista hoitoon; potilaita löytyy yllättäviä voimavaroja, kun ne kaivetaan esiin ja mahdollistetaan potilaan osallistuminen.

Haavahoito vaatii myös moniammatillista työskentelytapaa ja verkostoitumista, korostaa Arja. Yksin ei työtä voi tehdä, tärkeää on pysähtyä yhdessä moniammatillisessa työporukassa tuumimaan, mikä olisi potilaan kannalta paras hoitomuoto. Verkostoitumalla koulutuksissa ja konferensseissa kynnys yhteydenottoihin pienenee ja hyvät hoitokäytännöt tulevat jakoon ja eipä vähäisimpänä, hyviä ystävyyssuhteitakin on vuosien mittaan syntynyt.

Koulutus ja ajan tasalla pysyminen on tärkeää, haavahoidossa uudet tuulet puhaltavat nopeasti. Arja toimii itse myös kouluttajana alan koulutustapahtumissa sekä lähiseudun ammattikorkeakouluissa pyydettyään. Suomen Haavanhoitoyhdistyksen hallituksessa Arja oli mukana seitsemisen vuotta ja pitää edelleen auktorisointinsa ajan tasalla. Yhdistyksen kautta aukeni haavahoidon maailma niin kansallisesti kuin kansainvälisesti konferenssien myötä. Arjalle on lisäksi myönnetty Suomen Sairaanhoitajat ry:n Kliinisen hoitotyön pätevyys (pitkäaikaiset terveystuotokset, haavanhoito), jonka hän on jo ennättänyt päivittääkin.

Jos Arja saisi heilauttaa taikasauvaa, hän toivoisi asiantuntijasairaanhoitajille lisää arvostusta. Potilaille hän toivoisi hoidon jatkuvuutta, mahdollisuutta käydä saman tutun hoitajan vastaanotolla koko hoitajakson ajan. Tietojärjestelmät Arja laittaisi keskustelemaan keskenään, jolloin eri organisaatioiden välillä tiedonsiirto helpottuisi. Virtuaalisiin vastaanottoihin kannattaisi Arjan mielestä panostaa, yhteistyö kotihoidon ja erikoissairaanhoidon haavapoliklinikan välillä parantuisi eikä potilaiden tarvitsisi matkustaa haavapoliklinikalle pitkien välimatkojen takaa. Alan koulutuksiin Arja toivoo haavahoidon opetuksen lisäämistä opetussuunnitelmiin.

Omaa tulevaisuuttaan pohtiessaan Arja toivoo voitavansa jatkossa yhä enemmän työskennellä konsulttina, kouluttajana ja erilaisissa haavahoidon hankkeissa. Eli edelleen sinä sairaanhoitajana, joka avaa uudelle työntekijälle haavahoidon maailman, kuten hänelle itselleen reilu 20 vuotta sitten tehtiin.

Kun on aika rauhoittua ja painaa haavaa sairastavien potilaiden asiat pois mielestä, kainuulainen haavahoidon konkari tarttuu pensseliin tai kameraan ja saattaa pujoittaa pilkinkin avantoon. Sielun levätessä on hyvä pohtia tuleviakin. Kireitä siimoja, Arja!